

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of MANITOBA, at its head office and place of business, at the corner of PRITCHARD AVENUE and Mcgregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зареєстроване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українському Республіканському Домі, на рой вулиці Пritchard і Mcgregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВИБРАЛИ ГОСПОДАря БІЛОГО ДОМУ,

В Злучених Державах відбувалися 6 листопада президентські вибори. Кандидувало п'ять кандидатів, але світ знає тільки про двох: про Гувера, кандидата республіканської партії й про Смита, кандидата демократичної партії — двох великих капіталістичних партій в Злучених Державах. Крім кандидатів цих двох партій, кандидували ще три інші кандидати, між ними й кандидат Робітничої (Комуністичної) Партії Америки т. Фостер. Ці три кандидати кандидували більш для пропаганди, бо на вибір ні вони самі, ні їхні партії наді не покладали.

Господарем Білого Дому, тобто президентом вибрано кандидата республіканської партії, ставлення великого капіталу Герберта Гувера. Засяє він в Білому Домі аж 4 березня 1929 року на чотирірічне царствование, забувши за всі ті обіцянки, що він наобіцявав у своїх промовах на митінгах та деклараціях в часі виборчої кампанії, за те вірно виконуватиме те, на що присягнув він своїм покровителям, що його номінували не на конвенції в Кензасі, але в недоступних для чужого ока капіталістичних хоромах.

По суті між республіканською а демократичною партіями нема ніяких різниць. Обидві вони, капіталістичні, однакові їх програми, хіба що діляться вони на окремі угруповання. В часі виборів вони, однак, зводять завязку боротьби між собою. Причина та, що президент Злучених Держав має дуже широкі права і його влада більша, як коровання монархів деяких держав. Після конституції всі виконавча влада належить до президента. Він головний командувач армії, флоту, міліції, він керує зовнішніми справами, приймає послів чужих держав, признає міністрів і федеральних вищих урядників, він має право відкалати судові вирок, милувати засудженого. Міністри в Злучених Державах — це агенти президента, вони правильно навіть не називаються міністрами, але державними секретарями, вони не відповідають перед парламентом, лише перед президентом.

В законодавчій галузі конституція не дає таких широких прав президенту, за те-ж президент посилає до парламенту свої "послання" й тим впливає на ухвалення парламентом певних законів. Конституція дає йому право "вето" (заборони) ухвалених парламентом законів. Кожний законопроект стає тоді законом, коли його підписує президент. Коли президент не погоджується з ухваленим законом, він його не підписує і повертає назад в парламент, мотивуючи своє рішення. Тільки тоді цей законопроект стає законом проти волі президента, коли обидві палати ухвалить його знову більшістю двох третих голосів.

Конституція каже, що договори з чужими державами президент складає й підписує тільки за згодою двох третих голосів парламенту. Але зате президент має право складати з чужими державами угоди, не потребує згоди парламенту. Користуючись з того права, президент Злучених Держав підписує різні угоди з різними державами. А цих угод ніхто не відрізняє від договорів.

Обидві капіталістичні партії видають мільйони доларів на виборчу агітацію. Годі подати точні цифри, скільки грошей витрачають вони на різні виборчі шахрайства. Кажуть, що на вибори Вільсона в 1916 році демократична партія витратила близько двох мільйонів доларів, а республіканська на Юза тоді саме витратила \$3,800,000. Це було 12 літ тому назад. Тепер видатки ці зросли втричі, або вчетверо.

Капіталісти даної партії не жалують мільйонів на свого кандидата, бо знають, що коли він буде вибраний, вони відберуть своє сторицю. В тому то якраз і цілий зміст боротьби між капіталістами республіканського й демократичного угруповання. Коли зібрався вибраний президентом кандидат даної партії, тоді він всі відповідальні державні місця обсаджує представниками тої партії. Разом з ними всія державні концесії, замовлення, контракти на колосальні суми дістають капіталісти тої самої партії, до якої належить президент та міністри. Великі капіталістичні компанії просто ставлять умови кандидату на президента, що він зробить міністром такого чоловіка, якого запрошують ті компанії і тільки тоді вони жертвують мільйонами на виборчу кампанію. Так в 1921 році деякі великі компанії зробили з Гардінгом, діставши від нього заповіщення, що він зробить міністром фінансів мільйонера Медона. І він зробив. У відплату за це Медон звільнив від податку доходи цих капіталістів на суму 30 мільярдів доларів. В наслідок цього Голф Ойл Корпорейшн мала в 1922 році 80 мільйонів доларів доходу, а в 1925 році мала вона вже 300 мільйонів доларів доходу. А що вже тут говорити про такі шахрайства й підкупства, як знані був названо "Ті Пат Дом скандал", в якому замішаний був в підкупстві і сам президент Гардінг.

Білий Дім у Вашингтоні — це Мекка американських капіталістів, до якої вони пруться найчорнішими злочинами, підкупами, шахрайствами, тайними й явними засобами боротьби, що їх лише здатна випродувати американська підприємчість. Конституція, закони, парламенти й інші атрибути американської демократії — це фігюрий листок, яким американські капіталісти прикривають свої справжні діла й заміри.

До Білого Дому 6 листопада вибрано знову республіканця свого — Гувера. Гувер, без сумніву, буде продовжувати політику Куліджа. І працюючим масам, крім виснаженості й насильства, нема чого сподіватися від наслідків сегорішніх виборів.

ПОПИ ДОПОМАГАЮТЬ КОЛЬОНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.

Коли Червона армія була недалеко від Варшави й у Польщі пахло революцією, польський сейм ухвалив закон про так звану земельну реформу. За цим законом земельне володіння поміщиків та попів обмежувалося певною нормою, а решту землі вони мали продати. Спеціально що-до землеволондіння попівства, то закон забезпечив за єпископами, духовними семінаріями то-що по 180 гектарів придатної землі, а за попами по 15—30 гектарів. Крім того їм залишено всі ліси та всю непридатну землю, а справу про сіножаті й пасовиська мали іще розв'язати.

Коли безпосередньо небезпека безробітньо-селянської революції в Польщі минула, пани й попи забули навіть про цей закон, що кривдив не їх, а селян. Із великих панських маєтків продано тільки невеличкі шматки землі, до того на окупованих українських землях ґрунти продавали майже самим польським колоністам, а не місцевим селянам.

Українське націоналістичне попівство виявило себе в цій справі ще упертішим, ніж польські поміщики. За згаданим законом йому дано право продавати свої лішки до 31. грудня цього року, кому воно хоче. Ті лішки, що вноі їх до цього терміну не продасть, збирає польська держава до державного земельного фонду й продаватиме сама, кому хоче. Ніхто не сумнівається, що

ГРІЗНА ПЕРЕСТОРОГА.

Останніми часами по Західній Європі прокотилася ціла хвиля страйків. Та вперість й революційна яскравість, якою позначаються ці страйки, характерні зовсім внутрішні революційні процеси, що відбуваються в капіталістичних країнах.

Але-ж цього разу зосереджуємо увагу спеціально на лодзинському страйку, оскільки він характеризує політичний стан суцільної Польщі. У Лодзі вибухнув спочатку страйк, як протест проти урядового декрету про введення нового табелю штрафів. Промисловці поступилися, і табель скасували. Але минуло дуже мало часу, і страйк відновився в далеко більшому розмірі, вже на ґрунті ето-економічному — через вимоги робітників збільшити заробітну платню.

До страйку лодзинських робітників спричинився великий визиск зокрема текстильних робітників, який позначалася стабілізація польської Промисловості. Останніми роками становище текстильного пролетаріату все гіршало. Довгий час енергія лодзинського пролетаріату, який має славетні революційні традиції, скоували реформістські профспілки й-угодомські політичні партії, як от Народно-Робітничу партію та ППС, що своєю легальною діяльністю й ліцемерством протягом довгого часу зуміли зберігати організаційний вплив на лодзинських робітників.

Та вже давненько лодзинські робітники почали звільнятися з ідейного полону угодівців; вони це продемонстрували свого часу під час виборів до польського союму й до місцевого самоврядування. І тепер вони виразно це показали, оголосивши всупереч реформістським профспілкам страйк-протест проти табелю штрафів. Вони це довели тим великим розмахом, якого набув їхній страйк тепер. Навіть більше, слідом за лодзинськими робітниками пішли робітники Пабуїньці, Здунської Воли, Томашова, Пйотркова — одно слово, цілого текстильного району.

Сто тисяч робітників страйкують, не спинаючись перед нападами й репресією від поліції. Революційна вперість польських текстильників така велика, що пелесівці не зваяжались виступити проти цього

страйку, хоча вони вживають усіх заходів, щоб через арбітраж, або випробовану реформістську методику, таки згладити страйк.

Страйк польських робітників є пересторогою пелесівцям, що оце всього кілька днів тому ухвалили на сесії своєї Начальної Ради резолюцію про боротьбу з польським комунізмом. Пелесівці в цій резолюції перебривали постанову Комінтерну й закликали польських робітників воювати з комуністами, як із "ворогами батьківщини" та "агентами Москви".

А національному гнітові, який не визнає єдиного національного фронту з визискувачами, фабрикантами й поміщиками Радзивілами та іншими графами й князями, об'єднаними в польському урядовому бюрократі.

Хай лодзинський страйк буде грізною пересторогою для польських імперіалістів. Хай

ПЕРЕД ПРОВІНЦІОНАЛЬНИМ З'їЗДОМ ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ.

На провінціальному з'їзді в Едмонтоні в 1926 р. була порушена справа засновання бурси в Едмонтоні при Товаристві Укр. Роб.-Фарм. Дім. Те рішення провінціального з'їзду в справі тієї бурси одобрив восьмий всекраєвий з'їзд ТУРФДім у Вінніпегу.

Цього року, в дні 22, 23, 24. грудня мається відбутись провінціально з'їзд й на тому з'їзді знов буде остаточно вирішене питання про засновання бурси. Треба, щоб делегати на з'їзд вже наперед добре обміркували ту справу, щоб не зволікали вже з нею.

Дотепер ми охопили організаційно-освітню працю мало що не всі ділянки життя. Де-далі нам потрібно все більше інтелектуальних сил до тієї праці, яку розгорнули наші організації. Ми вже відійшли далеко від тих передвоєнних й воєнних часів, коли наші товариства, а радше драматичні гуртки були в першій стадії розвитку, а вся праця спиралася на відігранні представлення раз на два-три місяці та на устроєванні забави. Зараз організації ТУРФДім має чимало секцій, гуртків, шкіл, оркестр, хорів, є й кооперативи. І в них треба розвинути працю, треба охопити й жожавити все організаційно-освітнє життя українських пролячючих.

Фармери по деяких місцевостях домагаються, щоб для їх придбати англійсько-українських вчителів, які по годинах навчання в публічній школі, навчили-б дітей письмовності на українській мові, вчили співу й музики. За довгий час

свого перебування в Канаді, українські фармери переконалися, що лише за допомогою укр. робітничо-фармерських організацій можна налагодити краще своє життя і своїх дітей та не порушити пролетарської батьківщини — Союзу Радянських Республік.

ПРИЙШЛО МЕНІ НА ГАДКУ...

Багато мені приходить часом на гадку такого, про що написати аж рука свербить. Січниський прийшов мені на гадку. Як то він, бідачесько, там поневеріється в тій "більшовіст", яку він так викликав минулого року в Канаді?

Прийшло мені на гадку, як то Свистун хвалив Січниського в соборі, називав його павином, героєм, найкращим сином українського народу — а п'ять хвилин пізніше назвав брехуном.

Прийшло ще мені на гадку, як то в 1914 році "канадійські горожани" з "Укр. Голосу" боролися Австрію, хоч і тоді Канада була британською країною. А тепер, відповідаючи Григорієву на закид, що в разі війни Англії з Радянським Союзом, тимсамим і з Радянським Україною, українські самостійники підуть разом з Польщею проти України, "Укр. Голос" каже: "Ми британські горожани".

Прийшло мені на гадку: чи в 1914 році обовязки горожан з "Укр. Голосу" були інакші, як тепер? Здається.

Юліян Стечишин сказав у своєму інтерв'ю з лівиським "Ділом", що одинока українська комуністична преса в Канаді видається за гроші українських робітників, а всі інша за чужі гроші. Сказав він, що "Кан. Фармер" є на службі у польського консуляту.

А "Кан. Фармер" каже, що Ю. Стечишин — така птиця, що кладе яйця в чужі гнізда. Коли так, то не економічно Стечишин робить. Краще класти він яйця в гніздо тої бурси, якої є ректором, а тоді багато заощадив би на борті бурсаків.

преса видається за московські рублі, а тепер вже в рот води набрала, а тепер вже самі Юліян Стечишини кажуть, що наша преса одинока в Канаді видається за гроші українських робітників і фармерів.

Прийшло ще мені на гадку, що...

Цілу енциклопедію, товариші, написав би я вам (коли-б мав час і хватили місця в газеті) про те, скільки брехні за останні десятиріччя написала жовтоблakitна преса в Канаді. Дуже коштовної брехні. Бо за тлі брехню дуже дорого заплатали перш всего ті, що ту пресу передплачували, що тієї пресі вірили та складали гроші ріжним скокам-Назарукам і іншим крукам.

Ще за то брехню заплатали ті, в чийому інтересі та преса брехала.

І коли я це все собі пригадав та порінався з тим, що писала наша, робітничо-фармерська преса — то сказав: Наша преса писала правду. Так сталося, як вона писала. До найменших подробиць.

Тому українську робітничо-фармерську пресу треба підтримувати, поширювати, читати й нову друкарську машину в листопаді її купити.

ГЕОЛОГІЧНА ПРАЦЯ НА УКРАЇНІ.

Науково-дослідний Геологічний Інститут нині вже має окремі приміщення, де устатковано лабораторії — петрографічну, хемічну, мікропалеонтологічну, а також майстерню шліфів.

З упорядженням інституту в новому приміщенні він дістав змогу краще налагодити свою працю. Доц в інституті закінчили аспірантуру й захопили свої дипломні праці три особи. Крім них, в інституті залишилося 9 аспірантів. Цього року інститут має три вільні вакансії. З 25-го вересня до 1-го жовтня відбуватимуться коллоквиуми для заміщення цих вакансій.

Усі співробітники геологічного Інституту протягом цього літа проводять дослідні геологічні праці по ріжних місцях України.

На кошті інституту вже переведено досліді третинних пісковиків на Волині та в районі Зинівівського.

Спільно з співробітниками Укргеолому члени Геологічного Інституту та його аспіранти проводять широкі досліді й розвідки корисних копалин: цементових мергелів у районі ст. Амвросівка, графіту в районі Кривого Рогу, фосфоритів на Поділлі, полевих скалець на Волині. Крім того проводять досліді з свердловинами, за завданням Буміст, біля Черкаса, а також досліджують родовища манганових руд на Мелітопольщині й проводять розкопки дуже багатого третинної фауни ссавців біля с. Гребенники на Херсонщині (носороги, гіппаріоти, слоні то-що).

Ці розкопки є надзвичайно цікаві. Тут скуплено величезну силу кісток тварин, що очевидно, загинули від якогось стихійного лиха. Для науки вони дають змогу скласти уявлення про цілий тваринний світ третинної доби. На цілий світ місце такої величезної кількості кісток третинної доби знайдено тільки біля Пікермі в Греції.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

найновішу дуже цікаву й повчачу пресу на три ділі Ф. Лопатинського

НОЗАН ГОЛОТА.

Щойно вийшла з друку накладом Роб.-Фарм. Видавничого Товариства й поступила в продажі ця ніде негра на ше на американській землі преса. Ціна одного примірника 25 ц. 10 примірників за \$1.50. Замовляйте зразу 10 примірників і заощадите час на переписування ролі.

Замовлення засилайте до: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.